

คำวินิจฉัยของ นายเชาวน์ สายเชื้อ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๑/๒๕๕๑

วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ศาลจังหวัดนนทบุรีขอให้ส่งความเห็นที่คู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลใช้บังคับ
แก้คดีขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้ส่งคำร้องลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยกรณีศาลจังหวัดนนทบุรีส่งสำเนาสำนวนคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๑๐๔๔/๒๕๒๖ ระหว่าง นายยัง บรมทองชุ่ม กับพวกรวม ๒ คน โจทก์ นางมัยเอ็ง แซ่ตัน กับพวกรวม ๘ คน จำเลย เรื่องที่ดินพิพาท ซึ่งนางศิริพร พรสุทธิชัยพงษ์ จำเลยที่ ๖ ได้ยื่นคำร้องโต้แย้งว่าการลงลายมือชื่อของผู้พิพากษาในคำพิพากษาศาลฎีกาไม่สมบูรณ์ตามกฎหมาย และศาลใช้กฎหมายบังคับกับคดีโดยมิชอบ ทำให้จำเลยได้รับความเสียหาย ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

เรื่องนี้ ข้อเท็จจริงตามสำนวนคดีมีว่า โจทก์ฟ้องว่า หลวงพรสมิทวิชชาการ (พร) ได้ขายที่ดิน โฉนดเลขที่ ๕๕๗๔ ตำบลขุนศรี (คลองขุนศรี) อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี เนื้อที่ ๑๔๐ ไร่ ให้แก่จำเลยทั้ง ๘ คน เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๒๕ ในราคาไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท ที่ดินแปลงนี้ โจทก์อ้างว่าได้เช่าทำนาสืบต่อจากบิดามารดาซึ่งเช่าทำนามานานแล้ว การที่หลวงพรสมิทวิชชาการ (พร) ขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยทั้ง ๘ โดยไม่บอกกล่าวกับโจทก์ทั้งสองก่อน ทำให้โจทก์เสียหาย เพราะโจทก์ทั้งสองประสงค์จะซื้อที่ดินส่วนหนึ่งในแปลงนี้รวมคนละ ๒๕ ไร่ไว้เอง ซึ่งตามพระราชบัญญัติ ควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗ ผู้ให้เช่านาจะต้องบอกกล่าวล่วงหน้าแก่ผู้เช่านาก่อนว่าจะขายนา เพื่อให้ผู้เช่ามีสิทธิซื้อนาที่จะขายก่อนผู้อื่น เมื่อหลวงพรสมิทวิชชาการ (พร) ขายที่นาแปลงนี้ไป โดยมีได้บอกกล่าวแก่โจทก์ให้ทราบก่อน โจทก์จึงร้องต่อศาลขอให้สั่งจำเลยโอนที่นาให้โจทก์คนละ ๒๕ ไร่ ในราคาไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท ในการสืบพยาน หลวงพรสมิทวิชชาการ (พร) ให้การว่าได้ให้ ตัวแทนไปบอกกล่าวแก่โจทก์ทั้งสองล่วงหน้าแล้วแต่โจทก์ไม่ต้องการซื้อ จึงขายให้แก่จำเลย ส่วนจำเลย อ้างว่าซื้อที่ดินมาโดยสุจริตและราคาซื้อขายในเวลาที่ฟ้องร้องกันนี้สูงกว่าราคาที่ดินที่โจทก์ต้องการซื้อ หลายเท่าตัว จำเลยไม่ได้รับความไม่เป็นธรรม ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิจารณาพิพากษาในทำนอง เดียวกันว่า ฟ้องโจทก์เคลือบคลุม ให้ยกฟ้องจำเลย โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษาว่าฟ้องโจทก์ไม่เคลือบคลุม ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ ศาลชั้นต้นจึงได้พิพากษาว่า คำให้การของเจ้าของที่ดินไม่มีน้ำหนัก

เพียงพอที่จะรับฟังว่าเจ้าของที่ดิน ได้บอกกล่าวแก่โจทก์ก่อนขายที่ดินพิพาท และการซื้อขายเกิดขึ้นเมื่อพระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗ ยังมีผลบังคับใช้อยู่ จึงสั่งให้จำเลยโอนขายที่ดินพิพาทให้โจทก์ในราคาไร่ละ ๑๐,๐๐๐ บาท ตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว จำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จำเลยฎีกา ศาลฎีกาพิพากษายืน

จำเลยที่ ๖ ร้องว่า ศาลฎีกามีได้ดำเนินการพิจารณาพิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๕๑ วรรคสอง กล่าวคือ ในคำพิพากษาศาลฎีกาทั้งสองฉบับ (๒๕๕/๒๕๓๑ และ ๔๔๓๒/๒๕๓๖) ผู้พิพากษาศาลฎีกาลงนามไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนด และแม้จะมีคำรับรองของประธานศาลฎีกากลับไว้แต่ก็มีได้ระบุว่าผู้พิพากษาที่มีได้ลงนามนั้นมีความเห็นฟ้องด้วยคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น กรณีขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓๓ ซึ่งบัญญัติว่า “การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์” กรณีต้องด้วยมาตรา ๖ จึงร้องต่อศาลโดยอาศัยมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญให้ศาลจังหวัดนนทบุรีหรือ ทูลา หรือเพิกถอนการบังคับตามคำพิพากษาไว้ก่อนแล้วส่งคำโต้แย้งของจำเลยให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

จำเลยที่ ๖ ร้องด้วยว่าศาลมิได้ใช้พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ มาใช้บังคับกับคดีแต่ได้นำพระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗ มาใช้บังคับ ทำให้จำเลยได้รับความเสียหายในเรื่องราคาค่าตอบแทน นอกจากนี้ คำพิพากษาของศาลฎีกาที่บังคับให้จำเลยต้องโอนขายที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ละเมิดสิทธิพื้นฐานของจำเลยในการครอบครองทรัพย์สินซึ่งจำเลยได้มาโดยสุจริตตามที่กำหนดไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ค.ศ. ๑๕๖๖) ซึ่งรัฐบาลไทยได้เข้าเป็นภาคีแล้ว

เรื่องนี้ มีข้อพิจารณาว่า การส่งคำโต้แย้งของคู่ความให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนั้น จะต้องเข้าหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๕ ของรัฐธรรมนูญ

“มาตรา ๒๖๕ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

กรณีคำโต้แย้งของ นางศิริพร พรสุทธิชัยพงษ์ จำเลยที่ ๖ ในคดีนี้ ร้องว่าการกระทำของผู้พิพากษาศาลฎีกาในการลงลายมือชื่อในคำพิพากษาศาลฎีกา ไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๔๑ วรรคสอง ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เมื่อพิจารณาคำร้องแล้วเห็นว่า จำเลยที่ ๖ มิได้ร้องว่ามาตรา ๑๔๑ วรรคสอง ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้นเองเป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น คำโต้แย้งจึงมิใช่กรณีบทบัญญัติแห่งกฎหมายต้องด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งผู้ร้องจะอาศัยสิทธิขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้

ส่วนอีกประเด็นหนึ่งนั้น นางศิริพร พรสุทธิชัยพงษ์ โต้แย้งว่าศาลจังหวัดนนทบุรีใช้พระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ถูกยกเลิกไปแล้ว โดยพระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๒๔ ก่อนวันที่โจทก์ฟ้องมาใช้บังคับคดีที่ผู้ร้องเป็นจำเลย ก็เป็นกรณีที่โต้แย้งว่าศาลใช้กฎหมายฉบับที่ไม่ถูกต้อง ไม่ใช่เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับคดีต้องด้วยมาตรา ๖ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง

จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายเชาวน์ สายเชื้อ
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ